

Kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan loppukertomus asiassa COMP/38710 – Bitumi (Espanja)

(laadittu tietyissä kilpailuasioita koskevilla menettelyissä kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan toimivaltuuksista 23 päivänä toukokuuta 2001 tehdyn komission päätöksen (2001/462/EY, EHTY) 15 ja 16 artiklan mukaisesti – EYVL L 162, 19.6.2001, s. 21)

(2009/C 321/07)

Edellä mainittua asiaa koskevan päätösluonnoksen perusteella voidaan esittää seuraavat huomautukset:

Tutkimus asiassa käynnistettiin BP:n haettua vapautusta sakoista 20 päivänä kesäkuuta 2002 sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä kartelleja koskevista asioissa annetun komission tiedonannon ⁽¹⁾ (jäljempänä 'sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskeva tiedonanto') mukaisesti. Hakemus liittyi bitumialan väitettyyn kilpailunvastaiseen toimintaan Alankomaissa, Belgiassa ja Espanjassa ⁽²⁾. Komissio myönsi BP:lle ehdollisen vapautuksen sakoista 19 päivänä heinäkuuta 2002.

Seuraavien yritysten toimitiloihin tehtiin ennalta ilmoittamatta tarkastuksia 1 päivänä ja 2 päivänä lokakuuta 2002: BP España SA, Composán Construcción SA, Nynäs Petróleo SA, Petrogal Española SA, Petrogal SA, Galp Energia, SGPS SA, Productos Asfálticos SA, Probisa Tecnología y Construcción SA ja Repsol YPF Lubricantes y Especialidades SA.

Tämän jälkeen Repsol ja Proas pyysivät sakoista vapauttamista tai sakkojen lieventämistä sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan tiedonannon mukaisesti. Asianomaiset komission yksiköt ilmoittivat niille [...] ⁽³⁾ päivätyillä kirjeillä aikomuksestaan lieventää sakkoja sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan tiedonannon 23 kohdassa määriteltyjen vaihtoehtojen puitteissa.

Komissio antoi 22 päivänä elokuuta 2006 väitetiedoksiannon 13 oikeushenkilölle, jotka kuuluivat viiteen eri yritykseen (Repsol, Proas, BP, Nynäs ja Petrogal). Komissio katsoi väitetiedoksiannossa alustavasti, että kyseiset yritykset olivat osallistuneet EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan 1 kohdan yhtenäiseen monimuotoiseen ja jatkuvaan rikkomiseen ainakin 1 päivän maaliskuuta 1991 ja 1 päivän lokakuuta 2002 välisenä aikana. Lisäksi komissio ilmoitti aikovansa tehdä rikkomisesta päätöksen ja määrätä sakkoja. Komission mukaan osapuolet olivat sopineet markkinakiintiöistä sekä määrien ja asiakkaiden jakamisesta, vaihtaneet arkaluonteisia markkinatietoja, perustaneet korvausmekanismin ja sopineet hinnoista. Kartelli kattoi Espanjan alueen Kanariansaaria lukuun ottamatta. Komissio katsoi lisäksi väitetiedoksiannossa alustavasti, että BP ei ollut täyttänyt sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan tiedonannon mukaisia velvoitteitaan ja että lopullinen päätös siitä, myönnettäisiinko BP:lle vapautus sakoista tehtäisiin hallintomenettelyn päätteeksi tehtävässä lopullisessa päätöksessä.

Proas, Petrogal ja Nynäs pyysivät väitetiedoksiantoon vastaamiselle asetetun määräajan pidentämistä. Hyväksyin Proasin ja Nynäsin pyynnöt osittain mutta en Petrogalin pyyntöä, koska se ei pystynyt perustelemaan sitä asianmukaisesti. Kaikki osapuolet toimittivat vastauksensa ajoissa.

Asiaa koskeva aineisto toimitettiin CD-ROM-levyllä yrityksille, joille väitetiedoksianto oli osoitettu. Sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan tiedonannon mukaisesti komissiolle annettuihin suullisiin lausuntoihin ja asiakirjoihin on ollut mahdollista tutustua komission toimitiloissa.

Petrogal ja Nynäs pyysivät vielä päästä tutustumaan asiakirja-aineistossa oleviin asiakirjoihin, joihin ei saa tutustua. Nämä liittyivät vastaaviin tuotteisiin/lähituotteisiin ja/tai muihin maantieteellisiin markkinoihin, jotka eivät kuuluneet väitetiedoksiannossa esitettyjen väitteiden piiriin.

Nähdäkseni oikeus tutustua asiakirja-aineistoon on väline, jolla varmistetaan osapuolten puolustautumis-oikeuksien täysi noudattaminen, ja se voi siksi liittyä vain komission väitteiden perustana olevassa väitetiedoksiannossa esitettyihin tosiseikkoihin ja oikeudellisiin näkökohtiin. Petrogalin ja Nynäsin pyyntöjä tarkasteltuani päätelin, että pyydyt asiakirjat eivät objektiivisesti katsoen liittyneet väitetiedoksiannossa esitettyihin tosiseikkoihin ja oikeudellisiin näkökohtiin, mistä syystä mahdollisuus tutustua kyseisiin asiakirjoihin ei ollut välttämätön edellytys kyseisten osapuolten puolustautumis-oikeuksien asianmukaiselle käytölle.

⁽¹⁾ EYVL C 45, 19.2.2002, s.3.

⁽²⁾ Aluksi väitteitä kilpailunvastaisista toimista tarkasteltiin yhteisessä tutkimuksessa. Tutkimuksen kuluessa kävi kuitenkin ilmi, että toiminta asianomaisissa kolmessa jäsenvaltiossa ei ollut objektiivisessa yhteydessä toisiinsa, joten tutkimus jaettiin kolmeksi eri asiakokonaisuudeksi.

⁽³⁾ 2.8.2006 (oikaisu 9.6.2009).

Nynäs valitti lisäksi niistä käytännön järjestelyistä, joiden puitteissa asiakirja-aineistoon oli mahdollista tutustua komission tiloissa, ja väitti niiden vaikeuttaneen puolustautumisoikeuksiensa asianmukaista käyttöä. Nynäs väitti erityisesti, että haastattelujen kirjallisista toisinoista oli jätetty osia pois, joten ne olivat epätarkkoja ja siksi epäluotettavia.

Ilmoitin 31 päivänä lokakuuta 2006 päivätyssä kirjeessäni Nynäsille, että mielestäni mahdollisuus tutustua sakoista vapauttamista tai sakkojen lieventämistä hakeneiden yritysten toimittamiin erityisen arkaluonteisiin asiakirjoihin oli järjestetty komission tiloissa tavalla, joka varmisti sekä kyseisten yritysten oikeutetun edun suojelun että Nynäsin oikeuden tulla kuulluksi. Tarkastellessani Nynäsin väitettä kirjallisten toisintojen epätarkkuudesta otin huomioon erityisesti sen, että Nynäsille oli myöhemmin annettu mahdollisuus tutustua alkuperäisiin nauhoituksiin, joten ongelma oli ratkaistu asianmukaista menettelyä noudattaen. Näin ollen päättelin, että asiakirja-aineistoon tutustumista koskevat järjestelyt eivät olleet haitanneet Nynäsin puolustautumisoikeuksien asianmukaista käyttöä.

Osapuolten pyynnöstä järjestettiin suullinen kuuleminen 12 päivänä joulukuuta 2006 komission asetuksen (EY) N:o 773/2004 12 artiklan mukaisesti. Kaikki väitetiedoksiannon saaneet yritykset Cepsa-, Repsol YFP S.A.- ja Repsol Petróleo S.A. -yritystä lukuun ottamatta osallistuivat kuulemiseen.

Väitetiedoksiintoon saatujen kirjallisten vastausten ja suullisessa kuulemisessa esitettyjen näkökohtien perusteella on rikkomiseen osallistumisen kesto lyhennetty väitetiedoksiannossa esitetystä Petrogalin osalta. Lisäksi komissio on todennut BP:n väitetiedoksiannon johdosta toimittamien lisätietojen perusteella, että BP täyttää kaikki sakoista vapauttamista ja sakkojen lieventämistä koskevan tiedonannon mukaiset edellytykset, mistä syystä sille voidaan myöntää vapautus sakoista, jotka sille muuten olisi määrätty.

Päätösluonnos liittyy mielestäni vain sellaisiin väitteisiin, joista osapuolille on annettu mahdollisuus esittää näkemyksensä.

Kaikkien menettelyn osapuolten oikeutta tulla kuulluksi on kunnioitettu.

Brysselissä 20 päivänä syyskuuta 2007.

Serge DURANDE